

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Затверджено Вченою радою
(протокол № 2 від «19» 09 2020 р.)
Голова Вченої ради М. О. Фролов

Введено в дію наказом ректора
від «30» 09 2020 р. № 119

із змінами, які

Затверджено Вченою радою
(протокол № 3 від «28» 09 2021 р.)
Голова Вченої ради М. О. Фролов

Введено в дію наказом ректора
від «29» 09 2021 р. № 130

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА
«ПОЛІТОЛОГІЯ»

Рівень вищої освіти: **третій**

Ступінь вищої освіти: **доктор філософії**

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність: 052 Політологія

Кваліфікація: **доктор філософії у галузі «05 Соціальні та поведінкові науки»**

за спеціальністю «052 Політологія»

Запоріжжя 2020

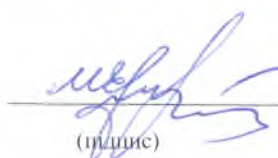
АРКУШ ПОГОДЖЕННЯ

Гарант освітньо-наукової програми

 (Л. С. Хорішко)
(підпис)

ПОГОДЖЕНО

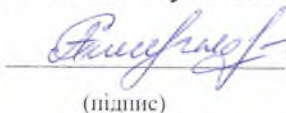
Завідувач відділу аспірантури і докторантури

 (О. П. Єфіменкова)
(підпис)

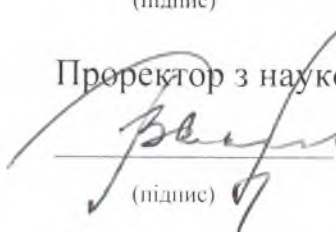
Начальник відділу моніторингу якості освіти і ліцензування

 (М. А. Томченко)
(підпис)

Голова Наукового товариства студентів, аспірантів і докторантів

 (О. В. Смирнов)
(підпис)

Проректор з наукової роботи

 (Г. М. Васильчук)
(підпис)

Проректор з науково-педагогічної роботи

 (Ю. О. Каганов)
(підпис)

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-наукова програма підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (ступеня доктора філософії) «Політологія» з галузі знань «05 Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю «052 Політологія» визначає передумови доступу до навчання; розкриває зміст освітньої та наукової складових підготовки здобувачів третього рівня вищої освіти; зазначає обсяг кредитів ЄКТС, необхідних для здобуття освітньо-наукового ступеня доктора філософії; містить перелік загальних та спеціальних (фахових, предметних) компетентностей та програмних результатів навчання; встановлює вимоги до контролю якості вищої освіти. Є основою для формування індивідуальних навчальних планів та індивідуальних планів наукової роботи здобувачів.

Освітньо-наукова програма розроблена відповідно до таких нормативних документів:

- Закон України [«Про вищу освіту»](#) від 01.07.2014 р. № 1556-VII;
- постанова КМУ від 23.11.2011 р. № 1341 [«Про затвердження Національної рамки кваліфікацій»](#);
- постанова КМУ від 30.12.2015 р. № 1187 [«Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності»](#);
- постанова КМУ від 23.03.2016 р. № 261 [«Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах \(наукових установах\)»](#);
- наказ МОН від 01.06.2016 р. № 600 [«Про затвердження та введення в дію Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти»](#);
- наказ МОН України від 11.07. 2019 р. № 977 [«Про затвердження Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти»](#);

- наказ МОН від 30.04.2020 № 584 «[Про унесення змін до Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти](#)».

Освітньо-наукова програма враховує сучасні тренди та рекомендації щодо розвитку третього рівня вищої освіти в Європейському просторі вищої освіти:

- Зальцбурзькі принципи – I (Salzburg-I). [Bologna Seminar «Doctoral Programmes for the European Knowledge Society» \(Salzburg, 3–5 February 2005\). Conclusions and Recommendations;](#)
- Зальцбурзькі принципи – II (Salzburg-II). [Salzburg II Recommendations. European Universities' Achievements since 2005 in Implementing the Salzburg Principles. Brussels. European University Assosiation, 2010;](#)
- Принципи інноваційної докторської підготовки (Principles for Innovative Doctoral Training). [Exploration of the implementation of the Principles for Innovative Doctoral Training in Europe: Final Report European Commission, DGRTD Reference: ARES \(2011\) 932978;](#)
- Зальцбург – вперед (Salzburg Forward). [Doctoral Education – Taking Salzburg Forward. Implementation and New Challenges. Brussels, European University Assosiation, 2016;](#)
- Сучасна докторська освіта в Європі: підходи та інституціональні структури. [Doctoral Education in Europe Today: Approaches and Institutional Structures. Survey. Berlin, European University Association, 2019.](#)
- Освітньо-наукова програма враховує досвід аналогічних програм вітчизняних закладів вищої освіти, зокрема Донецького національного університету ім. В. Стуса, Національного педагогічного університету ім. М. Драгоманова, Чернівецького національного університету ім. Ю. Федьковича, а також зарубіжних – Ягелонського університету (м. Краків, Польща) та Карлівського університету (м. Прага, Чехія).

Освітньо-наукова програма розроблена робочою групою у складі:

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Науковий ступінь, вчене звання, посада, основне місце роботи (навчання)
1.	Хорішко Лілія Сергіївна, гарант ОНП	Доктор політичних наук, доцент, професор кафедри політології, Запорізький національний університет
2.	Горло Наталя Віталіївна	Доктор політичних наук, доцент, професор кафедри політології, Запорізький національний університет
3.	Цокур Євген Георгійович	Доктор політичних наук, доцент, професор кафедри політології, Запорізький національний університет
4.	Лепська Наталя Володимирівна	Кандидат політичних наук, доцент кафедри політології, Запорізький національний університет

Рецензії та відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Науковий ступінь, вчене звання, посада, місце роботи (навчання), організація (об'єднання), яку представляє (при наявності)
<i>Заклади вищої освіти (наукові установи)</i>		
1.	Барановський Фелікс Володимирович	Доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політології, права та філософії Ніжинського державного університету ім. М. Гоголя
2.	Польовий Микола Анатолійович	Доктор політичних наук, професор кафедри політології та державного управління Донецького національного університету ім. В. Стуса
3.	Висоцький Олександр Юрійович	Доктор політичних наук, професор кафедри міжнародних відносин Дніпровського національного університету ім. О. Гончара
<i>Підприємства, організації</i>		
1.	Зінчик Володимир Валентинович	Громадська організація «Бюро демократичних ініціатив»
<i>Випускники освітньо-наукової програми або програми, що їй передувала</i>		
1.	Руднева Анна Олегівна	Кандидат політичних наук, викладач кафедри політології Запорізького національного університету
2.	Жужа Лілія Олександрівна	Кандидат політичних наук, доцент кафедри соціально-гуманітарних дисциплін Хортицької національної академії
3.	Заболотна Марія Федорівна	Кандидат політичних наук, заступник міського голови м. Оріхова

<i>Зарубіжні рецензенти</i>		
	Русецький Володимирович	Олександр Директор Кавказького інституту регіональної безпеки Кавказького міжнародного університету (Грузія)

Профіль освітньо-наукової програми

1. Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти	Запорізький національний університет
Офіційна назва освітньо-наукової програми	Освітньо-наукова програма «Політологія»
Тип програми	освітньо-наукова
Рівень вищої освіти Ступінь вищої освіти Галузь Спеціальність Кваліфікація	третій (освітньо-науковий) доктор філософії 05 Соціальні та поведінкові науки 052 Політологія доктор філософії у галузі «05 Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 052 Політологія
Цикл / рівень	FQ-EHEA – третій цикл EQF-LLL – 8 рівень НРК України – 8 рівень
Тип диплому та обсяг освітньо-наукової програми	диплом доктора філософії, одиничний термін навчання – 4 роки (у т.ч. освітня складова– 2 роки) освітня складова: 48 кредитів ЄКТС наукова складова: проведення власного наукового дослідження та оформлення його результатів у вигляді дисертації; публікація статей за темою дисертації
Наявність акредитації	–
Передумови	наявність освітнього ступеня магістра (другий рівень вищої освіти)
Форми навчання	денна, заочна, вечірня
Мова(и) викладання	українська
Термін дії освітньо-наукової програми	4 роки
Інтернет-адреса постійного розміщення освітньо-наукової програми	http://phd.znu.edu.ua
2. Мета/цілі освітньо-наукової програми	
<p>Метою програми є підготовка докторів філософії за спеціальністю 052 «Політологія» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», які здатні використовувати набуті компетентності для здійснення науково-дослідної, науково-педагогічної, науково-практичної діяльності в умовах сучасної політичної дійсності, на високому рівні володіють понятійно-категоріальним апаратом та аналітично-дослідницьким інструментарієм політичної науки, сприяючи розвитку її пріоритетних напрямів, впровадженню актуальних сучасним викликам інновацій, необхідних для оптимізації процесів державотворення України та реалізації євроінтеграційного потенціалу.</p> <p>Цілями ОНП є:</p> <ul style="list-style-type: none"> – формування у здобувача компетентностей, необхідних для здійснення високопрофесійної наукової, педагогічної та практичної діяльності за спеціальністю 052 «Політологія», що сприятимуть ефективній інтеграції у європейський та світовий науково-освітній простір; – сприяння розвитку у здобувачів критичного мислення та дослідницьких навичок, необхідних для поглибленого розуміння сутності політичних явищ і процесів, здійснення аналізу та прогнозування сучасних тенденцій політичного розвитку на глобальному, національному та регіональному рівнях; 	

- формування умінь та навичок, необхідних для розробки практичних рекомендацій для стейкхолдерів державного та приватного сектору щодо розв'язання актуальних проблем суспільно-політичного розвитку держави у контексті реалізації євроінтеграційного потенціалу;
- забезпечення необхідних умов і ресурсів, необхідних для проведення здобувачем наукового дослідження, оприлюднення його результатів у вигляді публікацій;
- засвоєння здобувачем сучасних методик викладання у закладах вищої освіти;
- надання постійного консультативного супроводу в процесі написання та підготовки до процедури захисту дисертації здобувачем наукового ступеня доктор філософії.

3. Характеристика освітньо-наукової програми

Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	05 Соціальні та поведінкові науки/ 052 Політологія/ Політологія
Орієнтація освітньо-наукової програми	Освітньо-наукова (доктор філософії (PhD)). Освітньо-наукова програма передбачає засвоєння сучасних теоретико-методологічних напрацювань та існуючих стандартів політичної науки, визначення актуальних напрямів досліджень в умовах сучасної політичної дійсності, нових підходів і методів, формування необхідних для здійснення професійної та наукової діяльності компетенцій.
Основний фокус освітньо-наукової програми	Програма спрямована на формування та розвиток загальних і професійних компетентностей в галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 052 «Політологія». Програма фокусує увагу на актуальних тенденціях розвитку політичної науки, окреслює потенційні напрями науково-дослідницької діяльності здобувачів, забезпечує набуття компетентностей, необхідних для розв'язання комплексних проблем у сфері професійної діяльності. Ключові слова: <i>політика, геополітика, влада, політичні відносини, національна політика, регіональна політика, політичні інститути, політичні процеси, політична поведінка, політична культура, політична ідеологія, політичні еліта, політичне лідерство, політична аналітика, політичні технології.</i>
Особливості освітньо-наукової програми	Освітньо-наукова програма забезпечує поєднання теоретичного та практичного аспектів підготовки фахівців у галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 052 «Політологія», здатних конкурувати на ринку праці в умовах сучасної політичної дійсності. Теоретичний аспект підготовки сприяє засвоєнню сучасних тенденцій розвитку політичних інститутів та процесів як в Україні, так і в міжнародному політичному просторі. Практичний аспект підготовки забезпечує формування професійних компетенцій, необхідних для здійснення експертно-аналітичної діяльності та використання політичних технологій з метою оптимізації процесів державотворення України в контексті євроінтеграції. Широкий спектр навчальних дисциплін з формування універсальних навичок дослідника, зокрема: - модуль Жана Моне «Основи європейської проектної діяльності» за європейським проектом 587321-EPP-1-2017-1-UA-EPPJMO-MODULE «European Project Culture» із залученням здобувачів до участі в інших проектах за програмою Erasmus+, що реалізуються в університеті;

	<ul style="list-style-type: none"> - навчальний курс «Академічне письмо та академічна доброчесність» члена Національної команди експертів з реформування вищої освіти, головного експерта з питань освіти Реанімаційного пакету реформ, консультанта міжнародного проекту сприяння академічній доброчесності в Україні (SAIUP) проф. В. Бахрушина; - навчальна дисципліна «Критичне мислення та філософське усвідомлення світу» автора популярного навчального курсу «Критичне мислення для освітян» на платформі Prometheus проф. С. Терна; - практичний курс іноземної мови для викладача-дослідника, що викладається із залученням закордонних фахівців та можливістю складання міжнародного екзамену Pearson Tests of English; - авторський практичний курс «Риторика та публічні виступи» відомої тележурналістки, авторки й ведучої ТВ-програм О. Вакало; - формування культури академічної доброчесності здобувачів з використанням результатів участі ЗНУ в Проєкті сприяння академічній доброчесності в Україні SAIUP. (2016-2019) та проєкті «Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти» (Academic Integrity and Quality Initiative – Academic IQ) (2020-2022)
4. Придатність випускників до працевлаштування та подальше навчання	
Придатність до працевлаштування	<p>Доктор філософії здатний виконувати професійні обов'язки на посадах наукових, науково-педагогічних, адміністративних працівників у закладах вищої освіти, наукових установах; професіоналів – в установах та на підприємствах державної та приватної форми власності, а також експертів, аналітиків у суспільно-політичній сфері.</p> <p>Відповідно до класифікатора професій: 1141 Вищі посадові особи політичних організацій; 1141.1 Вищі посадові особи політичних партій; 1229.1 Керівні працівники апарату центральних органів державної влади; 1229.3 Керівні працівники апарату місцевих органів державної влади; 2310.2 Викладачі університетів та вищих навчальних закладів; 2310.1 Професори та доценти; 2433.1 Наукові співробітники (інформаційна аналітика); 2419.3 Професіонали державної служби; 2443 Професіонали в галузі філософії, історії та політології; 2447.1 Наукові співробітники (проєкти та програми); 2443.2 Філософи, історики та політологи; 2443.1 Наукові співробітники (філософія, історія, політологія); 2443.2 Філософи, історики та політологи; 2447.2 Професіонали з управління проєктами та програмами.</p>
Подальше навчання	<p>Доктор філософії має право продовжувати навчання на науковому рівні вищої освіти з метою отримання наукового ступеня доктора наук, а також здобувати додаткову вищу освіту, післядипломну освіту, проходити підвищення кваліфікації, брати участь у програмах міжнародної академічної мобільності, пост-докторських програмах тощо.</p>
5. Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<p><i>Підходи та технології:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – студентоцентрикований підхід у навчанні та науковій діяльності, що враховує тематику дисертацій та напрям наукових інтересів здобувачів; – навчання через дослідження, що забезпечується через синергетичну взаємодію освітньої та наукової складових; – проблемно-орієнтоване навчання, що реалізується шляхом використання

	<p>евристичних та дослідницьких методів навчання;</p> <ul style="list-style-type: none"> – проєктно-організоване навчання, в якому проєкт виступає як форма, метод та результат навчання; – змішане та перевернуте навчання, що поєднує традиційні та онлайн форми, посилює роль самостійної роботи та сприяє активному засвоєнню нових знань. <p><i>Форми навчання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – лекції, практичні заняття, консультації; – педагогічна практика; – тренінги, вебінари, онлайн-курси, літні школи; – наукова та проєктна діяльність. <p><i>Методи навчання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – інтерактивні методи («мозкові штурми», дебати, дискусії, презентації, організаційно-діяльнісні та рольові ігри; робота в групах); – методи проєктування (генерації ідей, ідентифікації проблем, постановки мети і завдань, планування, трансляції цілей на результати); – методи моделювання (розробка структури статей, дисертацій, звітів, заявок, проєктів тощо); – методи аналізу та рефлексії (портфоліо, есе, бенчмаркінг, кейс-метод); – методи набуття особистого досвіду наукової діяльності (робота над дисертацією, апробація результатів наукових досліджень на наукових семінарах (PhD-колоквіумах), конференціях, публікація статей, участь у розробці проєктних заявок та конкурсах проєктів, участь у реалізації НДР; – методи педагогічної підтримки та особистого прикладу (наставництво як безпосередня взаємодія наукового керівника та здобувача, викладача та здобувача, соціалізація в академічну спільноту, участь у професійних мережах, популяризація та стимулювання наукової діяльності та її результатів).
Оцінювання	<p>Система оцінювання передбачає поточний і підсумковий контроль знань та аналіз результатів наукової роботи здобувачів.</p> <p><i>Поточний контроль</i> здійснюється викладачами на підставі опитування, тестування, само- та взаємооцінювання, а також за результатами захисту індивідуальних та групових проєктів, виконання індивідуальних завдань (написання есе, CV, мотиваційного листа, анотації, рецензії на статтю, розробка елементів проєктної заявки та ін.). Поточний контроль за результатами наукової роботи (проведення запланованого обсягу досліджень, розроблених розділів дисертації, кількості публікацій тощо) здійснюється науковими керівниками здобувачів.</p> <p><i>Підсумковий контроль</i> проводиться у формі екзамену або заліку за результатами вивчення навчальної дисципліни та проходження практики, а також передбачає проміжну (напіврічну та річну) атестацію здобувачів щодо виконання ними індивідуальних навчальних планів та індивідуальних планів наукової роботи аспіранта.</p> <p><i>Проміжна атестація</i> проводиться на двох рівнях: перший – атестація на рівні наукового керівника та кафедри, на засіданні якої заслуховується звіт здобувача та ухвалюється відповідне рішення. Результати атестації затверджуються вченою радою факультету. Другий рівень – атестація комісією на чолі з проректором з наукової роботи (починаючи з другої атестації), до складу якої входять: завідувач відділу аспірантури і докторантури, гарант освітньо-наукової програми, декан факультету, фахівець відділу аспірантури і докторантури (секретар комісії). Атестація на</p>

	<p>другому рівні має на меті підтримку подальшої наукової діяльності аспіранта, а також виявлення проблемних питань (у тому числі попередження конфліктів) у процесі підготовки в аспірантурі та сприяння їх вирішенню з боку адміністрації ЗНУ.</p> <p><i>Присудження ступеня доктора філософії</i> відбувається за результатами публічного захисту дисертації у спеціалізованій вченій раді. До захисту допускаються здобувачі, які повністю виконали індивідуальний навчальний план та індивідуальний план наукової роботи, отримали висновок наукового керівника та пройшли попередню експертизу дисертаційної роботи (фаховий семінар).</p>
6. Програмні компетентності	
Вид компетентності	шифр
Інтегральна компетентність	<p>ІК</p> <p>Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної, у тому числі дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.</p>
Загальні компетентності	<p>ЗК</p> <p>ЗК01 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу нових та комплексних ідей.</p> <p>ЗК02 Здатність вчитися, оволодівати сучасними знаннями, застосовувати їх у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК03 Здатність до формування системного наукового світогляду та загального культурного кругозору.</p> <p>ЗК04 Здатність до критичного мислення.</p> <p>ЗК05 Здатність діяти на основі морально-етичних норм і стандартів професійної поведінки науковців і викладачів, дотримуватися принципів академічної доброчесності.</p> <p>ЗК06 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу наукової інформації з різних джерел; використання інформаційно-комунікаційних технологій у дослідницькій та викладацькій діяльності.</p> <p>ЗК07 Здатність до організації та проведення навчальних занять зі здобувачами вищої освіти зі застосуванням сучасних освітніх технологій та інноваційних методів навчання; об'єктивного оцінювання здобутих результатів навчання.</p> <p>ЗК08 Здатність до започаткування, планування та проведення наукових досліджень на відповідному рівні, із забезпеченням якості виконуваних робіт, дотримання правил безпеки та бережливого ставлення до навколишнього середовища.</p> <p>ЗК09 Здатність до узагальнення та систематизації результатів наукових досліджень; оприлюднення їх результатів у вигляді: наукової доповіді (тез), статті, звіту про виконання НДР, монографії, дисертації; захисту прав інтелектуальної власності.</p> <p>ЗК10 Здатність до розроблення, реалізації та управління освітніми й науковими проектами на національному та міжнародному рівнях.</p> <p>ЗК11 Здатність працювати у науковому колективі та організувати його діяльність; виявляти та вирішувати проблеми, приймати обґрунтовані</p>

		рішення, діяти свідомо та відповідально, демонструвати ініціативу та наполегливість щодо поставлених завдань і взятих зобов'язань.
	ЗК12	Здатність до представлення та обговорення результатів наукових досліджень українською та англійською мовами в усній та письмовій формах для вільного спілкування з вітчизняною та міжнародною академічною спільнотою, а також експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності.
	ЗК13	Здатність до міжособистісної взаємодії та комунікації; володіння технікою публічних виступів, риторики та аргументації.
	ЗК14	Здатність працювати автономно; планувати та управляти своїм часом.
	ЗК15	Здатність до особистісного та професійного розвитку.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	СК	
	СК01	Здатність до розуміння природи та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації.
	СК02	Здатність до засвоєння нормативної та позитивної політичної теорії, політичного аналізу, порівняльної та прикладної політології, володіння категорійно-понятійним та аналітично-дослідницьким апаратом сучасної світової політичної науки.
	СК03	Здатність до розуміння принципів функціонування та закономірностей розвитку публічної політики, політичних інститутів та процесів, політичної поведінки, політичної культури та ідеології, світової політики та політики окремих країн та регіонів.
	СК04	Здатність до використання широкого спектру політологічних понять, теорій і методів аналізу владно-політичних відносин політичних акторів, інститутів та ідей відповідно до певного історичного або сучасного контексту.
	СК05	Здатність до розуміння особливостей реалізації влади у різних політичних системах та застосування широкого спектру політологічних теорій, концептів і методів для аналізу політики на місцевому, національному та міжнародному рівні.
	СК06	Здатність до вироблення стратегій діяльності політичних акторів та суб'єктів політики на національному, регіональному та локальному рівнях політики.
	СК07	Здатність досліджувати динаміку політичного розвитку на глобальному та локальному рівнях в контексті євроінтеграційних та дезінтеграційних процесів.
	СК08	Здатність самостійно розробляти програму та виконувати комплексні інноваційні політологічні дослідження з використанням широкого кола прикладних методів, технологій та інструментарію.
	СК09	Здатність застосовувати результати досліджень у галузі політичних наук для розв'язання проблем функціонування політичних інститутів та громадянського суспільства.

СК10	Здатність використовувати методи якісного та кількісного аналізу в дослідницькій, аналітичній та експертній діяльності.
7. Програмні результати навчання	
Шифр	Опис програмного результату навчання
ПРН1	Демонструвати системний науковий світогляд та загальний культурний кругозір; володіти техніками і технологіями критичного мислення.
ПРН2	Розуміти основні засади дослідницько-інноваційної діяльності у закладі вищої освіти та основні вимоги, що висуваються до її суб'єктів (аспірантів, наукових та науково-педагогічних працівників); використовувати знання законодавства у сфері освітньої, наукової, інноваційної діяльності, захисту.
ПРН3	Володіти технологією написання проектних заявок на освітні/наукові проекти, а також методами управління проектами; розуміти принципи фінансування наукових досліджень та умови участі у міжнародних та вітчизняних проектах і програмах.
ПРН4	Застосовувати правила академічного письма для підготовки наукового звіту, презентації, статті, монографії, дисертації; розуміти особливості підготовки і подання публікацій до видань, що входять до міжнародних наукометричних баз даних.
ПРН5	Використовувати знання з організації освітнього процесу у закладі вищої освіти; володіти сучасними інноваційними технологіями та методами викладання; застосовувати критерії та способи оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у викладацькій діяльності.
ПРН6	Використовувати методи і способи ефективної комунікації та міжособистісної взаємодії в академічному середовищі.
ПРН7	Оволодіти сучасними знаннями та застосовувати їх у практичній діяльності; здійснювати абстрактний аналіз, оцінку і синтез нових та комплексних ідей; демонструвати відданість їх розвитку у передових контекстах професійної та наукової діяльності.
ПРН8	Започаткувати, планувати, проводити та коригувати послідовний процес ґрунтового наукового дослідження, що дає можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання; відповідати за якість проведених досліджень та достовірність їх результатів.
ПРН9	Систематизувати та узагальнювати отримані наукові результати, представляти їх у вигляді: наукової доповіді (тез), статті, звіту про виконання НДР, монографії, дисертації; забезпечувати захист прав інтелектуальної власності.
ПРН10	Ініціювати, розробляти та/або реалізовувати освітні і наукові проекти на національному та міжнародному рівнях; володіти навичками роботи у колективі, забезпечувати його організацію та координацію.
ПРН11	Здійснювати пошук, оброблення та аналіз наукової інформації, її систематизацію та узагальнення; використовувати інформаційно-комунікаційні технології у дослідницькій та викладацькій діяльності.
ПРН12	Організувати та проводити навчальні заняття із здобувачами вищої освіти з використанням сучасних освітніх технологій та інноваційних методів навчання; здійснювати об'єктивне оцінювання здобутих результатів навчання; відповідати за якість освітнього процесу та результати навчання здобувачів вищої освіти.
ПРН13	Вільно спілкуватися з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою (у тому числі міжнародною), суспільством у цілому; демонструвати навички публічних виступів, аргументації та риторики.
ПРН14	Використовувати академічну українську та англійську мови у професійній діяльності та наукових дослідженнях, усній та письмовій презентації їх результатів

ПРН15	Розуміти морально-етичні норми і стандарти професійної поведінки науковця та викладача; принципи академічної доброчесності та дотримуватися їх у науковій та викладацькій діяльності.
ПРН16	Виявляти та вирішувати проблеми, самостійно приймати обґрунтовані рішення, забезпечувати їх виконання; здійснювати планування та управління своїм часом; демонструвати ініціативність, лідерство та автономність у професійній та науковій діяльності.
ПРН17	Забезпечувати безперервний саморозвиток та самовдосконалення протягом життя.
ПРН18	Розуміти природу та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації.
ПРН19	Демонструвати знання нормативної та позитивної політичної теорії, політичного аналізу, порівняльної та прикладної політології, володіння категорійно-понятійним та аналітично-дослідницьким апаратом сучасної світової політичної науки.
ПРН20	Розуміти принципи функціонування та закономірності розвитку публічної політики, політичних інститутів та процесів, політичної поведінки, політичної культури та ідеології, світової політики та політики окремих країн та регіонів.
ПРН21	Використовувати широкий спектр політологічних понять, теорій і методів аналізу владно-політичних відносин політичних акторів, інститутів та ідей відповідно до певного історичного або сучасного контексту.
ПРН22	Розуміти особливості реалізації влади у різних політичних системах та використовувати широкий спектр політологічних теорій, концептів і методів для аналізу політики на місцевому, національному та міжнародному рівні.
ПРН23	Розробляти стратегії діяльності політичних акторів та суб'єктів політики на національному, регіональному та локальному рівнях політики.
ПРН24	Здійснювати дослідження динаміки політичного розвитку на глобальному та локальному рівнях у контексті євроінтеграційних та дезінтеграційних процесів.
ПРН25	Розробляти програму та виконувати комплексні інноваційні політологічні дослідження з використанням широкого кола прикладних методів, технологій та інструментарію.
ПРН26	Використовувати результати досліджень у галузі політичних наук для розв'язання проблем функціонування політичних інститутів та громадянського суспільства.
ПРН27	Демонструвати навички використання методів якісного та кількісного аналізу в дослідницькій, аналітичній та експертній діяльності.
8. Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	<i>Наукове керівництво</i> здобувачами здійснюється активними дослідниками, які мають публікації за тематикою (напрямом) дисертаційних досліджень здобувачів, беруть участь у наукових проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються. <i>Викладання навчальних дисциплін</i> здійснюється найбільш компетентними викладачами, які відповідають п. 38 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності (Постанова КМУ від 30.12.2015 р. № 1187) та мають вагомні наукові здобутки (публікації, проекти, стажування тощо) за змістом освітніх компонентів, які вони забезпечують.
Матеріально-технічне забезпечення	<i>Навчальні корпуси</i> підключені до високошвидкісного Інтернету, у тому числі Wi-Fi, обладнані сучасними аудиторіями та комп'ютерними класами, зокрема наявна спеціалізована мультимедійна аудиторія для аспірантів (Зала європейських студій), яка використовується для очного та дистанційного проведення навчальних занять, наукових заходів, захистів дисертацій тощо. <i>Соціально-побутова інфраструктура</i> включає мережу гуртожитків з достатньою

	кількістю місць, комбінат харчування, спортивний клуб, центр культури, кабінет психолога, спортивно-оздоровчий табір, коворкінг-центр, стадіон та ін.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<p>Інформація щодо <i>організації навчання</i> здобувачів розміщена на сайті ЗНУ (https://www.znu.edu.ua/) та веб-сторінках його структурних підрозділів, зокрема відділу аспірантури і докторантури (http://phd.znu.edu.ua/); навчально-методичні матеріали навчальних дисциплін (робочі програми, силабуси, презентації лекцій, методичні рекомендації, завдання для поточного та підсумкового контролю тощо) розміщені на сторінках відповідних дисциплін у системі електронного забезпечення навчання Moodle (https://moodle.znu.edu.ua/).</p> <p>Для <i>наукової роботи</i>, пошуку наукової літератури застосовуються інформаційні ресурси наукової бібліотеки: сайт (http://library.znu.edu.ua/) та мобільний додаток LibClient (http://library.znu.edu.ua/2381.ukr.html); забезпечується доступ до ресурсів провідних світових видавництв Elsevier, Springer Nature, De Gruyter, Wiley та баз даних, у тому числі до міжнародних наукометричних баз даних Scopus та Web of Science та повнотекстових ScienceDirect, SpringerLink. До послуг здобувачів також інституційний репозитарій (https://dspace.znu.edu.ua/xmlui/), система наукових публікацій СИНАП (https://scientific-rating.znu.edu.ua/); сайти наукових фахових видань ЗНУ (https://web.znu.edu.ua/NIS/588.ukr.html); запрошення на конференції (http://sites.znu.edu.ua/cms/index.php?action=news%2Fview&site_id=19&category_id=84).</p> <p>Для <i>педагогічної підтримки та залучення здобувачів до академічної спільноти</i> створено та підтримуються професійні групи у Facebook: «Аспірантура і докторантура ЗНУ» (https://www.facebook.com/groups/1430909570544926/), «European Project Culture» (https://www.facebook.com/groups/213037885939700), а також діє Telegram-канал: «PhD_students_ZNU_Freshmen».</p>
	9. Академічна мобільність
Національна кредитна мобільність	<p>Право здобувачів на кредитну мобільність реалізується відповідно до Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.08.2015 р. № 579 та внутрішнього положення ЗНУ: (http://sites.znu.edu.ua/international-relations/legal-framework/polozhennya_mobilnist.pdf). Перезарахування отриманих кредитів ЄКТС, отриманих під час участі здобувачів у програмах національної академічної мобільності здійснюється на підставі порівняння змісту навчальних програм та здобутих програмних результатів навчання.</p>
Міжнародна кредитна мобільність	<p>Забезпечуються можливості для введення здобувачів у міжнародну академічну спільноту шляхом сприяння апробації результатів наукових досліджень здобувачів на міжнародних конференціях і семінарах, їх публікації у міжнародних виданнях. Перезарахування отриманих кредитів ЄКТС, отриманих під час участі здобувачів у програмах міжнародної академічної мобільності здійснюється на підставі порівняння змісту навчальних програм та здобутих програмних результатів навчання.</p>
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Можливе за умови володіння українською мовою на рівні B2.

2. Перелік компонент освітньо-наукової програми та їх логічна послідовність

2.1. Освітня складова освітньо-наукової програми

Шифр	Назва освітніх компонент	Кіл-ть кредитів ЄКТС	Форма підсумкового контролю
	Цикл загальної підготовки		
	Обов'язкові компоненти		
	<i>оволодіння мовними компетентностями</i>		
OK1	Практичний курс іноземної мови для викладача-дослідника	8	залік, екзамен
	<i>всього</i>	8	
	<i>оволодіння загальнонауковими компетентностями</i>		
OK2	Критичне мислення та філософське усвідомлення світу	4	залік
	<i>всього</i>	4	
	<i>набуття універсальних навичок дослідника</i>		
OK3	Педагогічні технології в системі вищої освіти	3	залік
OK4	Дослідницько-інноваційна діяльність	3	екзамен
OK5	Основи європейської проектної діяльності	3	екзамен
OK6	Академічне письмо та академічна доброчесність	3	залік
OK7	Риторика та публічні виступи	3	залік
OK8	Педагогічна практика	3	залік
	<i>всього</i>	18	
	<i>Загалом за циклом загальної підготовки</i>	30	
	Цикл професійної підготовки		
	<i>здобуття глибинних знань із спеціальності</i>		
	Обов'язкові компоненти		
OK9	Теорія та методологія політичної науки	3	екзамен
OK10	Експертно-аналітична діяльність та прогнозування в політичній сфері	3	екзамен
	<i>всього</i>	6	
	Вибіркові компоненти		

	Вибіркова дисципліна 1	6	залік
	Вибіркова дисципліна 2	6	залік
	<i>всього</i>	12	
	<i>Загалом за циклом професійної підготовки</i>	18	
	<i>Загалом за освітньою складовою, у т. ч. вибірових компонентів</i>	48 12 (25%)	

Перелік вибірових дисциплін

№ з/п	Назва дисципліни
ВД1	Стратегії реалізації геополітичного потенціалу України.
ВД2	Технології володарювання та владоутримання: демократично-легітимаційний аспект.
ВД3	Транскордонне співробітництво в Європі.
ВД4	Публічна дипломатія.
ВД5	Сучасні технології політичного маркетингу.
ВД6	Регіональна політика в Європейському Союзі.

2.2. Наукова складова освітньо-наукової програми

Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає проведення власного наукового дослідження під керівництвом одного або двох наукових керівників та оформлення його результатів у вигляді дисертації. Невід'ємною частиною наукової складової освітньо-наукової програми є підготовка та публікації наукових статей, виступи на конференціях, семінарах (PhD-колоквіумах, круглих столах тощо).

Підготовка в аспірантурі завершується наданням висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації.

Наукова складова освітньо-наукової програми оформлюється у вигляді індивідуального плану наукової роботи аспіранта, який погоджується науковим керівником та затверджується науково-технічною радою ЗНУ впродовж двох місяців після вступу до аспірантури.

Індивідуальний план наукової роботи аспіранта

№	Перелік та обсяг запланованих видів робіт	Форми контролю
1. Перший рік навчання		
1.1	Затвердження теми дисертаційної роботи та індивідуального плану наукової роботи аспіранта (упродовж 2-х місяців після зарахування)	проміжна (напіврічна та річна) атестація
1.2	Аналіз літератури за темою дослідження, ідентифікація проблеми, визначення об'єкта та предмета дослідження; формулювання мети і завдань дослідження; розробка плану-проспекту дисертації	
1.3	Участь у наукових семінарах (PhD-колоквіумах) (не менше одного)	
1.4	Участь у наукових конференціях (не менше однієї)	
1.5	Написання першого розділу дисертації (або не менше 50 стор. основного тексту дисертації)	
2. Другий рік навчання		
2.1	Проведення теоретичних та експериментальних досліджень за темою дисертації	проміжна (напіврічна та річна) атестація
2.2	Представлення отриманих наукових результатів на наукових семінарах (PhD-колоквіумах) (не менше одного)	
2.3	Апробація результатів дисертаційного дослідження на міжнародних та вітчизняних наукових конференціях (не менше однієї)	
2.4	Публікація наукових статей у фахових виданнях України або періодичних наукових виданнях інших держав, які входять до ОЕСР та/або ЄС (не менше однієї)	
2.5	Написання другого розділу дисертації (або не менше 50 стор. основного тексту дисертації)	
2.6	Стажування у закордонних та вітчизняних наукових центрах (рекомендовано)	
2.7	Участь у розробці та реалізації дослідницьких та інноваційних проектів (рекомендовано)	
2. Третій рік навчання		
3.1	Проведення теоретичних та експериментальних досліджень за темою дисертації	проміжна (напіврічна та річна) атестація
3.2	Представлення отриманих наукових результатів на наукових семінарах (PhD-колоквіумах) (не менше одного)	
3.3	Апробація результатів дисертаційного дослідження на міжнародних та вітчизняних наукових конференціях (не менше однієї)	
3.4	Публікація наукових статей у фахових виданнях України або	

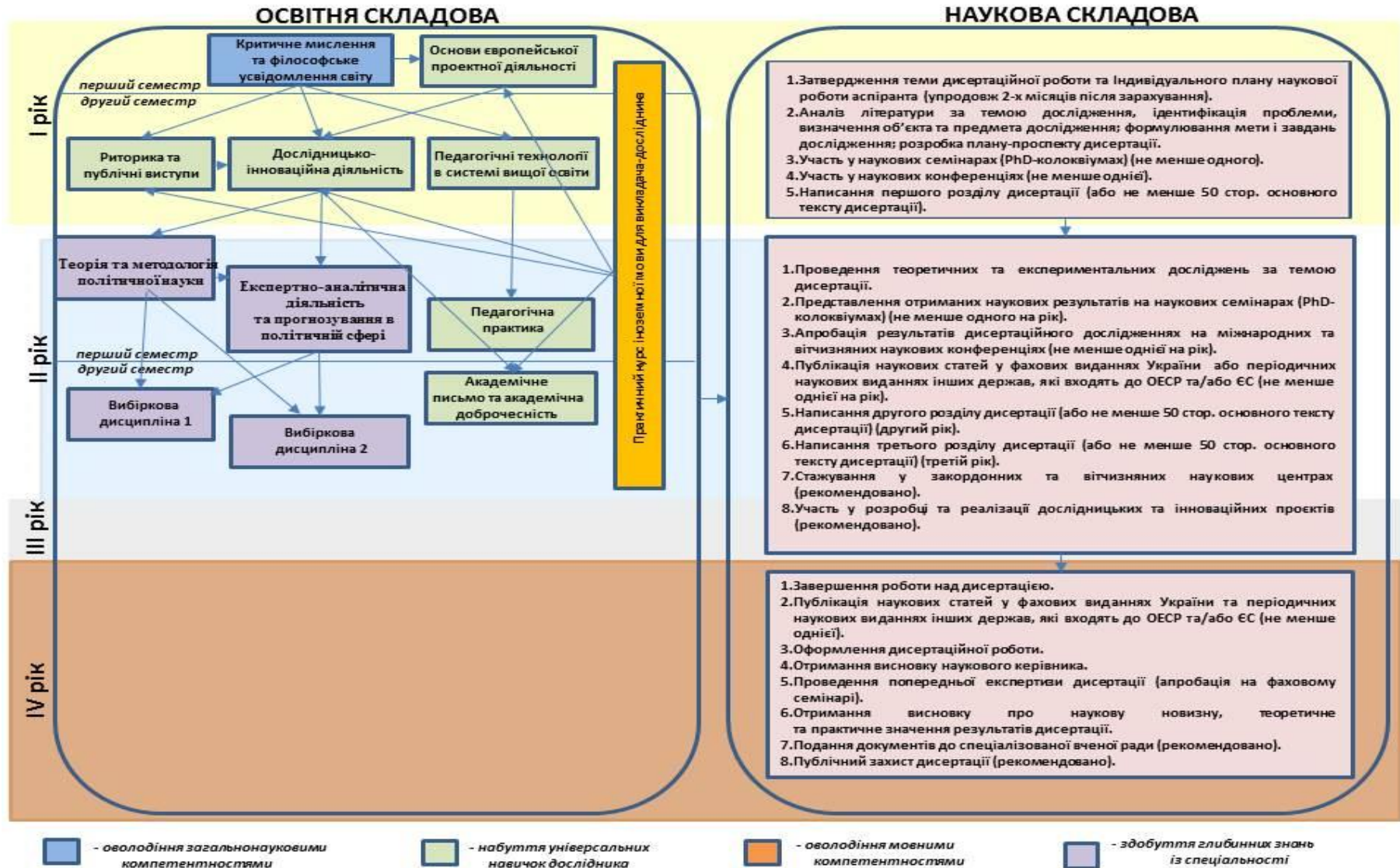
	періодичних наукових виданнях інших держав, які входять до ОЕСР та/або ЄС (не менше однієї)	
3.5	Написання третього розділу дисертації (або не менше 50 стор. основного тексту дисертації)	
3.6	Стажування у закордонних та вітчизняних наукових центрах (рекомендовано)	
3.7	Участь у розробці та реалізації дослідницьких та інноваційних проєктів (рекомендовано)	
3. Четвертий рік навчання		
4.1	Завершення роботи над дисертацією	проміжна (напіврічна та річна) атестація; попередня експертиза дисертації (фаховий семінар)
4.2	Публікація наукових статей у фахових виданнях України та періодичних наукових виданнях інших держав, які входять до ОЕСР та/або ЄС (не менше однієї)	
4.3	Оформлення дисертаційної роботи	
4.4	Отримання висновку наукового керівника	
4.4	Проведення попередньої експертизи дисертації (апробація на фаховому семінарі)	
4.5	Отримання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації	
4.6	Подання документів до спеціалізованої вченої ради (рекомендовано)	
4.5	Публічний захист дисертації (рекомендовано)	

Напрями досліджень здобувачів наукового ступеня доктора філософії

№	Напрями досліджень
1.	Внутрішньополітичні процеси в сучасній Україні.
2.	Зовнішньополітичні орієнтири української держави та механізми їх реалізації.
3.	Політичні, адміністративно-територіальні трансформації та реформи.
4.	Партійно-політичні процеси та парламентаризм.
5.	Безпекові та військово-політичні міжнародні утворення та процеси.
6.	Стратегічні комунікації в реалізації національних інтересів держави.
7.	Трансформація публічної дипломатії в умовах сучасної політичної дійсності.
8.	Стратегічні комунікації у формуванні енергетичної безпеки ЄС.

9.	Механізми регулювання міграційних процесів в ЄС.
10.	Цифрова дипломатія у формуванні іміджу держави.
11.	Політика захисту прав етнічних і національних меншин в ЄС.
12.	Регіональні політичні культури в Україні.
13.	Стратегії національної інтеграції у поліетнічній державі.
14.	Міждержавні політичні конфлікти у постіндустріальну епоху.
15.	Технології лобізму в діяльності громадських організацій.
16.	Практики громадського лобізму в українській політиці.

2.3. Структурно-логічна схема освітньо-наукової програми

3. Форми атестації здобувачів вищої освіти

Форма атестації здобувачів	Атестація здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється у формі публічного захисту дисертації у спеціалізованій вченій раді, за результатами якої видається документ встановленого зразка (диплом доктора філософії) з присвоєнням кваліфікації: Доктор філософії у галузі «05 Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 052 «Політологія».
Вимоги до дисертації	Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання актуального наукового завдання в певній галузі знань або на межі кількох галузей, результати якого становлять оригінальний внесок у суму знань відповідної галузі (галузей) та оприлюднені у відповідних публікаціях. Дисертації здобувачів оформлюються відповідно до наказу МОН від 12.01.2017 р. № 40 «Про затвердження вимог до оформлення дисертації»
Вимоги до публічного захисту дисертації	Вимоги до порядку подання, попередньої експертизи, у тому числі перевірки на плагіат, та публічного захисту дисертації у спеціалізованій вченій раді, а також її оприлюднення на офіційному веб-сайті ЗНУ визначаються Положенням про здобуття наукового ступеня (атестацію) доктора філософії у Запорізькому національному університеті (http://phd.znu.edu.ua/page/legal/5_polozhennya_atestats_ya_PhD.pdf)

4. Матриця відповідності програмних компетентностей обов'язковим компонентам освітньо-наукової програми

OK	Загальні компетентності															Спеціальні компетентності										
	ЗК 1	ЗК 2	ЗК 3	ЗК 4	ЗК 5	ЗК 6	ЗК 7	ЗК 8	ЗК 9	ЗК 10	ЗК 11	ЗК 12	ЗК 13	ЗК 14	ЗК 15	СК 1	СК 2	СК 3	СК 4	СК 5	СК 6	СК 7	СК 8	СК 9	СК 10	
OK1	+	+	+	+								+	+		+											
OK2	+	+	+	+		+							+		+											
OK3	+	+			+	+	+				+		+	+	+											
OK4		+	+	+	+	+		+	+	+	+	+		+	+											
OK5	+	+	+							+	+	+	+	+	+											
OK6	+	+			+				+			+			+											
OK7	+	+	+	+								+	+		+											
OK8		+			+	+	+				+		+	+	+											
OK9	+	+	+	+					+						+					+	+	+				+
OK10	+	+	+	+		+					+				+				+	+	+	+		+	+	+

**6. Матриця відповідності програмних результатів навчання
освітнім компонентам освітньо-наукової програми**

ПРН ОК	ПРН1	ПРН2	ПРН3	ПРН4	ПРН5	ПРН6	ПРН7	ПРН8	ПРН9	ПРН 10	ПРН 11	ПРН 12	ПРН 13	ПРН 14	ПРН 15	ПРН 16	ПРН 17	ПРН 18	ПРН 19	ПРН 20	ПРН 21	ПРН 22	ПРН 23	ПРН 24	ПРН 25	ПРН 26	ПРН 27
ОК1	+					+	+						+	+			+										
ОК2	+					+	+				+		+				+										
ОК3					+	+	+			+	+	+	+		+	+	+										
ОК4	+	+	+	+			+	+	+	+	+		+	+	+	+	+										
ОК5	+		+			+	+			+			+	+		+	+										
ОК6				+			+		+					+	+		+										
ОК7	+					+	+						+	+			+										
ОК8					+	+	+			+	+	+	+		+	+	+										
ОК9	+	+		+			+										+	+	+	+	+	+	+	+			+
ОК10	+						+			+	+					+	+			+	+	+	+		+	+	+

Зміни та доповнення до освітньо-наукової програми

Перелік внесених змін/доповнень	Протоколи ініціаторів змін	Протоколи вченої ради
У розділі 8 профілю освітньо-наукової програми «Ресурсне забезпечення реалізації програми (підрозділ: «Кадрове забезпечення») п.30 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності замінено на п. 38.	Постанова КМУ від 24.03.21 №265 «Про внесення змін до постанови КМУ від 30.12.2015 №1187»	
У розділі 2 пункт «Тематика досліджень здобувачів наукового ступеня доктора філософії» додано наступні теми: Технології лобізму в діяльності громадських організацій. Практики громадського лобізму в українській політиці.	<i>Протокол кафедри політології № 2 від 15 вересня 2021 року.</i>	